

การศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน

การศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

**A Study States of the Administration of the Education Quality
Assurance of the Schools under the Secondary
Educational Service Area Office 38**

ธีรวัต เอี่ยมมา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Thirawat Iamma

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

E-Mail: bu.thirawat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน การศึกษาด้านการบริหาร ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ การบริหารจัดการ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจสถานศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ด้านการพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 47 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 44 แห่ง โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครชีและมอร์แกนและเทียบสัดส่วนตามจำนวนแบ่งชั้นภูมิตามจำนวนสถานศึกษาเพื่อเทียบสัดส่วน กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 44 คนและครู จำนวน 44 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6-1.0 ค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจสถานศึกษาที่ชัดเจน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

* วันที่รับบทความ: 22 มิถุนายน 2564; วันที่แก้ไขบทความ 10 กรกฎาคม 2564; วันที่ตอบรับบทความ: 12 กรกฎาคม 2564

คำสำคัญ: การบริหารจัดการ; การประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา

Abstract

The objective of this research was to of the Administration of the Education Quality Assurance of the Schools under the Secondary Educational Service Area Office 38. The variable scope were 6 components, including Targeting Vision and Educational institution missions, Organizing the quality management system of school, Academic development work that focuses on quality of learners in all aspects according to the curriculum, educational institutions and all target groups, Developing teachers and personnel to have professional expertise, Organizing physical and social environments conducive to learning management, and Organizing information technology systems to support management and learning. The population was the Schools under the Secondary Educational Service Area Office 38 in a total of 47 school. The sample consisting of the Schools under the Secondary Educational Service Area Office 38 from obtained by using Krejcie and Morgan Table and Random Sampling total 44 school. The group of informants consisted of 44 school directors and 44 teachers. The data were collected by using a 5 levels Rating Scale questionnaire with IOC between 0.6-1.0, and reliability coefficient at 0.95, and the statistics for data analysis were mean and standard deviation.

The results of the research showed that Administration of the Education Quality Assurance of the Schools under the Secondary Educational Service Area Office 38 was a high with the highest mean on Targeting Vision and Educational institution missions, while the lowest mean was on Organizing information technology systems to support management and learning.

Keywords: Administration; Education Quality Assurance

บทนำ

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมรอบสถานศึกษาทั้งเรื่องการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอย่างรวดเร็ว รวมทั้งการก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสโลกาภิวัตน์ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้านประกอบกับเกิดการแข่งขันระหว่างสถานศึกษา โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพ (รังสรรค์ มณีเล็ก, 2549 : 7) อนาคตของการศึกษาไทยจึงต้องสร้างพื้นฐานด้วยการพัฒนาคุณภาพของการศึกษาให้สูงขึ้นและพัฒนาระบบการจัดการศึกษาให้มีความเป็นสากลและที่เป็นที่ยอมรับ ทั้งนี้ก็เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่ต้องการเห็นบุตรหลานของตนเอง มีโอกาสเข้ารับการศึกษามาจากโรงเรียนที่มีคุณภาพมาตรฐาน ซึ่งสถานศึกษาเป็นองค์กรทางสังคมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจ มีวัตถุประสงค์หลักในการดำเนินการเพื่อพัฒนาความรู้ สติปัญญาและทักษะต่าง ๆ ความเป็นพลเมืองตลอดจนคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียน ในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังกล่าวสถานศึกษาจำเป็นต้องมีโครงสร้าง กระบวนการและยุทธศาสตร์ ซึ่งต้องอาศัยหลักการวิธีการและทฤษฎีการ

บริหารองค์การและการศึกษาในการบริหารจัดการตลอดจนการจัดการองค์การเชิงกลยุทธ์ (จอมพงศ์ มงคลวนิช, 2555 : 9) ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จะต้องใช้ภาวะผู้นำและความเป็นมืออาชีพ ทางการบริหารที่สูง จำเป็นที่จะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และประยุกต์ใช้ทฤษฎีหลักการทางการบริหารเพื่อบริหารจัดการให้ระบบบริหารและระบบสนับสนุนการเรียนรู้อื่น ๆ ของสถานศึกษา สามารถที่จะบริหารโอกาสจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างต่อเนื่อง และขับเคลื่อนการพัฒนาให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศก่อให้เกิดคุณภาพ ความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ (วีระยุทธ ชาศตะกาญจน์, 2556 : 10)

คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา ในบริบทของสังคมไทยปัจจุบัน รูปแบบการศึกษาส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในระบบ ดังนั้น สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังมีความเหลื่อมล้ำแตกต่างกัน ทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยเอื้ออื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของคณะกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้ง ปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเอง มีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามบริบทและความต้องการของตนเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ จึงกำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น ประกอบกับได้มีการประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. ๒๕๖๑ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๑ เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพ ได้มาตรฐาน และคงรักษาไว้ซึ่งมาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักทดสอบทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : 2)

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนบท้ายประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน 1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการมาตรฐานที่ 3

กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการนั้น มีหลักการดังนี้ 2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2.2 มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มมีเป้าหมาย 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561 : 4)

ในการบริหารการศึกษาปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาและการกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษา จากส่วนกลางไปสู่ระดับสถานศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับอำนาจในการตัดสินใจเพื่อการบริหารการศึกษามากขึ้น และจากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 ปีการศึกษา 2554 – 2557 (รอบสี่ถูกยกเลิก เพราะการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19) จำนวน 47 โรงเรียน จากการประเมินของว่าโรงเรียนที่มีผลการประเมินระดับคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ในระดับดีมากจำนวน 7 โรงเรียน อยู่ในระดับดีจำนวน 32 โรงเรียน อยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 8 โรงเรียน และมีผลการรับรองคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ผ่านการรับรองจำนวน 36 โรงเรียน ไม่ผ่านการรับรองจำนวน 11 โรงเรียนจากการประเมินระดับคุณภาพจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบสาม ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 ปีการศึกษา 2554 – 2557 จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 ที่ไม่ผ่านการรับรองยังมีอยู่จำนวน 11 โรงเรียน จากโรงเรียนในสังกัดทั้งหมด 47 โรงเรียน (กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38, 2557 : 18)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 จำนวน 47 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1986 : 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 43) แบ่งชั้นภูมิตามอำเภอโดยเทียบสัดส่วนจำนวนประชากร ได้จำนวน 44 แห่ง ใช้วิธีการเลือกแบบสุ่มอย่างง่าย ในจำนวน โรงเรียน 44 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหาร มีจำนวน 44 คน และครู จำนวน 44 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด (บุญชม ศรีสะอาด , 2554 : 121) และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ดังนี้

- 5 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง สภาพการบริหารจัดการฯ อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้า แนวคิด หลักการ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 เพื่อจัดทำร่างเครื่องมือแบบสอบถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตการวิจัย

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบปรับปรุงความสมบูรณ์และความถูกต้องให้ครอบคลุม ทั้งด้านโครงสร้าง เนื้อเรื่องและภาษาที่ใช้และความครอบคลุมเรื่องที่ต้องการศึกษาแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3. นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ว่าข้อความในแบบสอบถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษาถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหาเชิงทฤษฎีที่ได้ศึกษาวิเคราะห์และกำหนดไว้เป็นนิยามศัพท์เฉพาะหรือไม่

4. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา IOC (Index of item Objective Congruence) ซึ่งต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 63) โดยแบบสอบถามในงานวิจัยเรื่องนี้มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 – 1.0

5. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ

6. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพด้านความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีการหาสูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยจะต้องมีค่าความเชื่อมั่นไม่ต่ำกว่า 0.70 (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 77) โดยค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

7. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการวิจัยตรวจสอบเพื่อใช้เป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับดังนี้

3.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลประกอบการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38

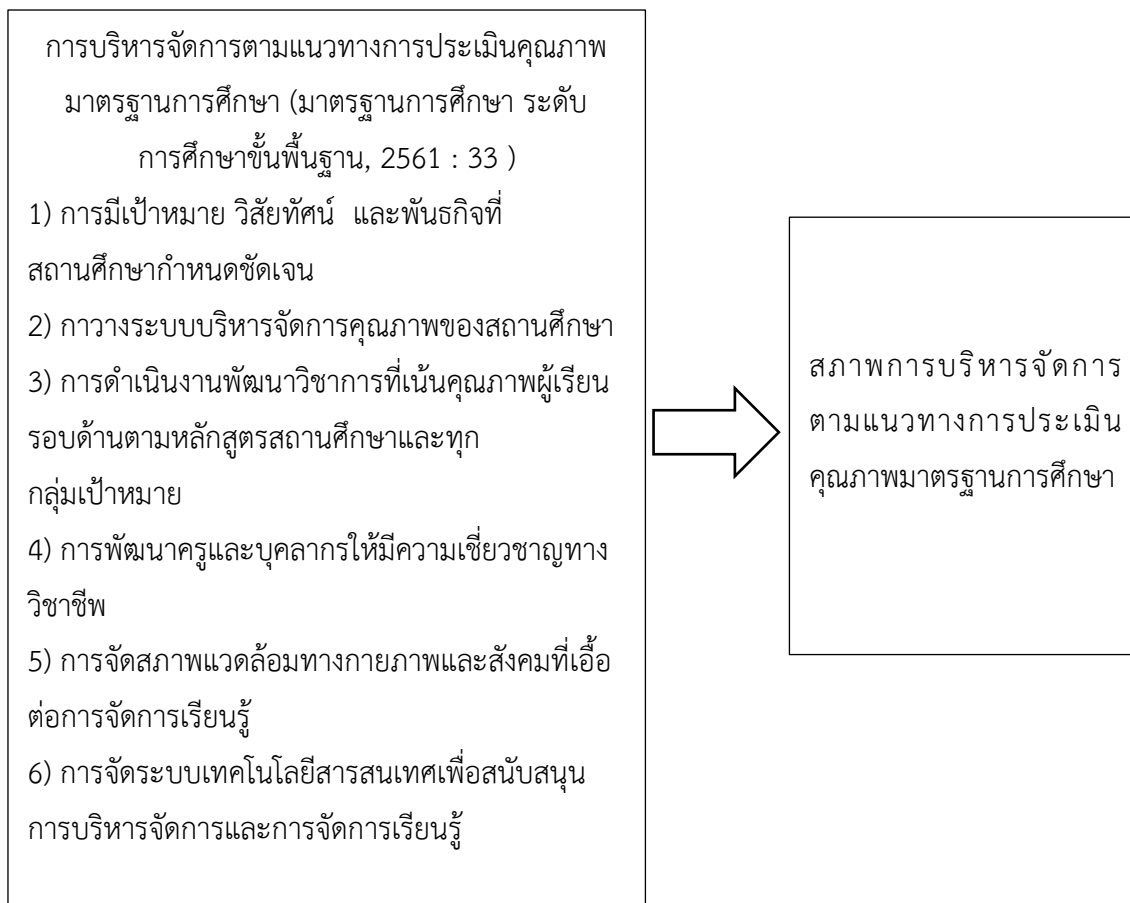
3.2 ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามด้วยตนเอง และทางไปรษณีย์พร้อมแนบซองเปล่า ติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับกลุ่มผู้ได้รับการประเมิน ในการส่งแบบสอบถามคืนและแบบสอบถามบางส่วนผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

3.3 ผู้วิจัยส่งและรับแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างตามสถานศึกษาด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ จำนวน 88 ฉบับ

3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์โดยได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาดำรง บทความ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ และนำมาเป็นกรอบในการจัดทำเครื่องมือ ดังภาพที่ 1 (มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561 : 33)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยจุดมุ่งหมายของงานวิจัย ในครั้งนี้ ผู้วิจัย มุ่งศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 โดยผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 44

คน และครู จำนวน 44 คน รวมทั้งสิ้น 88 คน โดยส่งแบบสอบถามจำนวน 88 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน 72 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80 นำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 1 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ในภาพรวม

รายการการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ด้านเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน	4.64	0.43	มากที่สุด	1
2. ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	4.47	0.47	มาก	3
3. ด้านงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.36	0.62	มาก	4
4. ด้านพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.48	0.54	มาก	2
5. ด้านจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.29	0.54	มาก	5
6. ด้านจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.28	0.57	มาก	6
รวม	4.42	0.44	มาก	

จากตาราง 1 พบว่า การบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.42$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.64$) รองลงมาคือ พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.4$) โดยด้าน ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$)

ตาราง 2 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้าน
มีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน

รายการบริหารจัดการด้านการมี เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่ สถานศึกษากำหนดชัดเจน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน	4.76	0.49	มากที่สุด	1
2. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษา	4.72	0.51	มากที่สุด	2
3. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ ความต้องการของชุมชน ท้องถิ่น	4.61	0.55	มากที่สุด	5
4. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษา แห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและ ของต้นสังกัด	4.65	0.48	มากที่สุด	4
5. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล	4.61	0.49	มากที่สุด	6
6. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับ นโยบายของต้นสังกัด	4.68	0.53	มากที่สุด	3
7. เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของสถานศึกษา สอดคล้องต่อการ เปลี่ยนแปลงของสังคม	4.46	0.65	มาก	7
รวม	4.64	0.43	มากที่สุด	

จากตาราง 2 พบว่า การบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านมีเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด มีค่าเฉลี่ย (= 4.64) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์และพันธกิจไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.67) รองลงมาคือเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด (= 4.72) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจของสถานศึกษา สอดคล้องต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม อยู่ในระดับมาก (= 4.46)

ตาราง 3 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา

รายการการบริหารจัดการด้านการจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. ดำเนินการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.43	0.55	มาก	6
2. การบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา	4.50	0.58	มากที่สุด	4
3. การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.59	0.55	มากที่สุด	2
4. ดำเนินการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง	4.33	0.61	มาก	9
5. การบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา	4.38	0.72	มาก	7
6. การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.60	0.49	มากที่สุด	1
7. การจัดทำระบบการนิเทศภายใน	4.56	0.60	มากที่สุด	3
8. ดำเนินการนำข้อมูลการนิเทศภายในมาใช้ในการพัฒนา บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา	4.35	0.59	มาก	8
9. การให้ บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา	4.47	0.56	มาก	5
รวม	4.47	0.47	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.47$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาคือ การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การดำเนินการติดตามตรวจสอบประเมินผลและ ปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33$)

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

รายการการบริหารจัดการด้านการดำเนินงาน พัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุก กลุ่มเป้าหมาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการที่มี ประสิทธิภาพ	4.49	0.56	มาก	2
2. การพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน	4.50	0.61	มาก	1
3. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านเชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง	4.36	0.78	มาก	3
4. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ครอบคลุมทุก กลุ่มเป้าหมาย	4.35	0.70	มาก	4
5. การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบ ควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย	4.10	1.04	มาก	5
รวม	4.36	0.59	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.36$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การพัฒนาหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพ เกิด

ประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) รองลงมาคือ การบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$)

ตาราง 5 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ

รายการการบริหารจัดการด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.60	0.55	มากที่สุด	2
2. การจัดอบรมตามโครงการพัฒนาครูและบุคลากรตามแผนปฏิบัติการประจำปี	4.53	0.69	มากที่สุด	3
3. การเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	4.74	0.50	มากที่สุด	1
4. การดำเนินการจัดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางาน	4.36	0.79	มาก	4
5. การจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.32	0.75	มาก	6
6. การนำข้อมูลการเข้ารับการพัฒนาดตนเองของคณะครูและบุคลากร จัดเก็บเป็นสารสนเทศเพื่อใช้ประโยชน์	4.36	0.68	มาก	5
รวม	4.48	0.54	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.48$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเปิดโอกาสให้คณะครูและบุคลากรศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) รองลงมาคือ การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$)

ตาราง 6 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

รายการการบริหารจัดการด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	4.28	0.61	มาก	3
2. การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียนที่มีความปลอดภัย	4.43	0.55	มาก	1
3. การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา	4.17	0.73	มาก	5
4. การจัด วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้เพียงพอต่อการจัดการเรียนรู้	4.18	0.76	มาก	4
5. การจัดสภาพแวดล้อมทางทางสังคม ห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย	4.32	0.60	มาก	2
รวม	4.29	0.54	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (= 4.28) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียนที่มีความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก (= 4.43) รองลงมาคือ การจัดสภาพแวดล้อมทางทางสังคม ห้องเรียนที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย อยู่ในระดับมาก (= 4.32) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก (= 4.17)

ตาราง 7 แสดงผลการวิเคราะห์ การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน ด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้

รายการการบริหารจัดการด้านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. การบริการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ	4.24	0.64	มาก	6
2. การพัฒนาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.21	0.67	มาก	8
3. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ด้านวิชาการ	4.31	0.60	มาก	5
4. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ด้านงบประมาณ	4.31	0.62	มาก	4
5. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ด้านงานบุคคล	4.36	0.54	มาก	1
6. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ด้านบริหารงานทั่วไป	4.32	0.68	มาก	3
7. การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา	4.25	0.62	มาก	7
8. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินการเรียนการสอน	4.33	0.67	มาก	2
รวม	4.28	0.57	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ด้านการจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย (= 4.29) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ ด้านงานบุคคล อยู่ในระดับมาก (= 4.36) รองลงมาคือ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการประเมินการเรียนการสอน อยู่ในระดับมาก (= 4.33) โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การพัฒนาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ในระดับมาก (= 4.21)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาต้องทำตามบทบัญญัติของกฎหมาย ซึ่งสถานศึกษานั้นต้องพัฒนาคุณภาพ การประกันคุณภาพได้มีการดำเนินการมาแล้วเป็นรายปีการศึกษาอยู่แล้ว จึงถือเป็น บทบาท หน้าที่ที่สถานศึกษา ย่อมจะมีสภาพที่สามารถดำเนินการตามมาตรฐานได้ ซึ่งในบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งในหมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ได้กำหนดไว้ชัดเจน ทั้งใน เรื่องของผู้เรียน (มาตรา 22) ในหมวด 5 ได้กล่าวถึงเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษา ในหมวด 6 มาตรา ที่สำคัญได้แก่มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพ ภายนอก มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการ ประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่ต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำ รายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงาน รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพมีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ที่มีหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีประเมินคุณภาพ ภายนอกและทำการ ประเมินผลการจัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึง ความมุ่ง หมาย หลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่ได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และ ให้มีการประเมินภายนอกของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และ เสนอผลงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน จึงมีการประกาศอย่างชัดเจนจากกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์ การศึกษาพิเศษ ทำให้สถานศึกษามีแนวทางในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และ เตรียมสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ นิวัฒน์ อุ่นพิกุล (2556 : 107) ได้ทำ การวิจัยเรื่อง สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 27 พบว่า การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามความ คิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการควบคุมคุณภาพการศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และ ด้านการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐาน การศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 รายงานพบว่า ด้าน เป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน อยู่ในระดับมากและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจ

เนื่องมาจากมีกฎกระทรวงว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ในราชกิจจานุเบกษา ลงวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๕๓ กำหนดไว้ในข้อ ๑๔ (๒) ว่า ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยได้กำหนดเป้าหมาย หลักการ เนื้อหา กระบวนการจัดทำ และบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องที่สถานศึกษาต้องคำนึงและนำไปปฏิบัติ ภายใต้การส่งเสริม สนับสนุน และร่วมพัฒนาจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ภัทวิภา ลูกเงาะ (2562 : 81) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 พบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในข้อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ที่มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมความต้องการของนักเรียนชุมชน อยู่ในระดับมาก โดยการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 รายงาน พบว่าด้านการพัฒนาการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก แต่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่น อาจเนื่องมาจากขาดแคลนบุคลากร ทำให้การจัดทำระบบสารสนเทศเกิดความล่าช้าความไม่สะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเรียกใช้ข้อมูลและระบบการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศยังไม่เป็นแนวทางเดียวกัน รวมทั้งยังขาดทักษะและความชำนาญในการใช้สื่อเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จรรยา แก้วบุญเรือง (2560 : 51) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสันติสุขสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 2 พบว่า สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลสันติสุขอยู่ในระดับน้อยเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษามีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการจัดระบบบริหาร และสารสนเทศมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ซึ่งหากพิจารณาการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ในด้านรายด้านพบว่า การบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ในทุกข้อที่มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกัน ในส่วนการจัดการเรียนการสอนที่เรียนแบบควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย มีค่าเฉลี่ยใกล้เคียงกับข้ออื่นๆเช่นกัน แต่มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.04 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก ทั้งนี้เป็นเพราะ สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้จัดการเรียนการสอนให้กับกลุ่มที่เรียนแบบเรียนควรวรรณหรือกลุ่มที่เรียนร่วมเพราะในสถานศึกษาไม่มีครูบุคคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษ ครูประจำชั้น อาจไม่ความเข้าใจหรือมีความรู้ ด้านพฤติกรรมและการดูแลเด็กที่มีความ

ต้องการพิเศษ ทำให้ไม่มีการจัดการเรียนการสอนแบบครบรวม อีกทั้งภาระงานของครูประจำชั้นมีมากและจำนวนเด็กในชั้นเรียนที่มีมากจึงทำให้การจัดการเรียนการสอนทำได้ไม่เต็มที่ส่วนปัญหาด้านผู้ปกครองไม่ยอมรับความบกพร่องของบุตรหลานทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ได้รับความร่วมมือสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พรวิมล ไชยารักษ์ (2559 : 136) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคิดของครูต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนรัฐบาล และเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1 พบว่า ความยากลำบาก ปัญหา อุปสรรคในการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียน คือ ในโรงเรียนขาดครู บุคลากรทางด้านการศึกษาพิเศษ และครูประจำชั้นขาดความรู้ความเข้าใจด้านพฤติกรรมและการดูแล เด็กที่มีความต้องการพิเศษซึ่งทำให้เกิดปัญหาที่ตามมาคือ การจัดการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ จึงควรมีการพัฒนาการบริหารจัดการด้านดังกล่าว เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารจัดการ ตามแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38 พบว่า ด้านการดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย ในข้อการจัดการเรียนการสอนที่เรียนแบบครบรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แสดงให้เห็นว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นแตกต่างกันมาก จึงควรมีการศึกษาในเรื่องนี้โดยเฉพาะ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38. (2557). *เรื่อง รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 38 ปีการศึกษา 2554 – 2557*.
- จรรยา แก้วบุญเรือง. (2560). *การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของ โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระถมศึกษาเชียงรายเขต 2*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยพะเยา
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2555). *การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์.
- นิวัฒน์ อุ่นพิกุล. (2556). *สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 27*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: ราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- พรวิมล ไชยารักขา. (2559). *ทัศนคติของครูต่อการจัดการเรียนร่วมในโรงเรียนรัฐบาล และเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 1*. วิทยานิพนธ์สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ภักติวิภา ลูกเงาะ. (2562). *สภาพและแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: ราชภัฏบุรีรัมย์.
- รังสรรค์ มณีเล็ก. (2549). *การวางแผนกลยุทธ์ และการจัดทางงบประมาณในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2556). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *เรื่องแนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*.